

Kvinnors företagsamhet i Finland

Johanna Sormunen

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Företagsekonomi
Identifikationsnummer:	4982
Författare:	Johanna Sormunen
Arbetets namn:	Kvinnors företagsamhet i Finland
Handledare (Arcada):	Maj-Britt Granström
Uppdragsgivare:	-
<p>Sammandrag:</p> <p>Företagsverksamhet har en viktig och central roll i Finlands näringsliv. Olika företag satsar miljarder finländare och företagen betalar en stor mängd skatter med vilka man upprätthåller välfärdssamhället. Globalt sett är företagsamhet i arbetslivet vanligare bland män än kvinnor. I Finland är en tredjedel av alla företagare kvinnor, vilket ändå är relativt hög andel i jämförelse med andra EU-länder. Den här undersökningen koncentrerar sig på finländsk företagsverksamhet ur de kvinnliga företagarnas synvinkel. Syftet med undersökningen är att komma underfund med vilka särdrag som kännetecknar kvinnors företagsamhet och utreda vilka olika organisationer som kan stöda och hjälpa företagare. Eftersom med företagsverksamhet följer olika risker och utmaningar som företagaren måste kämpa med, betraktas också olika utmaningar som företagare ställs inför. I undersökningen används en kvantitativ forskningsmetod och den genomförs med en enkätundersökning. På basis av undersökningen kan det konstateras att kvinnors företagsverksamhet sker huvudsakligen i mikroföretag som verkar inom service, handel samt social- och hälsovård. Kvinnoföretagare är väl utbildade och blir företagare mer på grund av möjligheten att förverkliga sig själv än för att anställa andra eller uppnå ekonomisk framgång. Kvinnoföretagare anser intresseorganisationers verksamheter viktiga, eftersom största delen av företagare hör till någon yrkesmässig förening eller intresseorganisation. Tyvärr belastar olika ekonomiska utmaningar företagen. Dessutom är problemet att kvinnor ganska sällan expanderar sin företagsverksamhet utan hellre verkar som ensamföretagare. För att kunna främja kvinnlig företagsamhet, borde man hitta olika vägar att stöda både existerande företag och sporra fler kvinnor att bli företagare.</p>	
Nyckelord:	Kvinnors företagsamhet, kvinnoföretagare, företagsverksamhet, företagsformer, enskild firma, ensamföretagare
Sidantal:	46
Språk:	Svenska
Datum för godkännande:	11.12.2015

DEGREE THESIS	
Arcada	
Degree Programme:	Business Administration
Identification number:	4982
Author:	Johanna Sormunen
Title:	Women's entrepreneurship in Finland
Supervisor (Arcada):	Maj-Britt Granström
Commissioned by:	-
<p>Abstract:</p> <p>Businesses have an important and central role in Finnish economic life. Various companies employ millions of Finnish people, and companies pay large amounts of taxes, which are used to maintain the welfare state. Globally, entrepreneurship is more common among men than women. In Finland, one third of all the entrepreneurs are women, which is a relatively high section compared to other EU countries. This thesis concentrates on Finnish entrepreneurship from the perspective of women entrepreneurs. The aim is to find out the characteristics of women entrepreneurship and various organizations, which support and help entrepreneurs. In addition, this thesis presents various risks and challenges, which companies have to struggle with. A quantitative research method is used for this research, and it is conducted as a questionnaire. Based on the results of the research, it can be concluded that most of the women entrepreneurs have microenterprises, which operate on service, trade, social and health sectors. Women entrepreneurs are well-trained, and they become entrepreneurs because of a chance to implement their own ideas rather than to employ others or achieve financial success. Women entrepreneurs consider the activities of unions important because the majority of entrepreneurs belong to a professional association or union. Unfortunately, companies face various economic challenges. Additionally, one of the problems is that women rarely expand their businesses. They prefer to keep their businesses down to a one-person company. In order to support the women entrepreneurship, various ways to support the existing enterprises and to encourage more women to become entrepreneurs should be discovered.</p>	
Keywords:	Women's entrepreneurship, woman entrepreneur, business, forms of enterprise, sole trader, one-person enterprise
Number of pages:	46
Language:	Swedish
Date of acceptance:	11.12.2015

INNEHÅLL

1	INLEDNING	6
1.1	Problemområde och syfte	6
1.2	Arbetets uppläggning	7
1.3	Metod.....	7
2	SOM FÖRETAGARE I FINLAND	8
2.1	Bli en företagare	8
2.2	Val av företagsform	9
2.3	Företagsamhet i Finland.....	11
2.3.1	<i>Kvinnor som företagare</i>	11
3	FÖRETAGSSTÖD	12
3.1	Rådgivningstjänster och utbildning.....	13
3.2	Företagsfinansiering	13
3.3	Intressebevakning	15
4	FÖRETAGARES UTMANINGAR	16
4.1	Socialskydd	17
4.2	Mervärdesskatt	19
4.3	Föräldraskapets kostnader för företagare	21
4.4	Anställning	22
5	EMPIRISK UNDERSÖKNING	23
5.1	Resultat och analys	23
5.1.1	<i>Företagsamhet</i>	23
5.1.2	<i>Företagsverksamhet</i>	28
5.1.3	<i>Företagsstöd</i>	31
5.1.4	<i>Utmaningar</i>	33
6	AVSLUTNING	37
	KÄLLOR	39
	BILAGA 1	

Figurer

Figur 1. Företagares ålder.....	24
Figur 2. Företagares utbildning.....	24
Figur 3. Bransch fördelningen.....	25
Figur 4. Arbetsåren som företagare.....	26
Figur 5. Företags läge.....	28
Figur 6. Företagsformerna.....	28
Figur 7. Påverkande faktorer att välja företagsform.....	29
Figur 8. Årsomsättning i kvinnoföretag.....	29
Figur 9. Företagsstorlek enligt antalet anställda.....	30
Figur 10. Medlemskap i intresseorganisation.....	31
Figur 11. Medlemmar i Finlands Företagarkvinnor.....	32
Figur 12. Användning för inriktade tjänster.....	32
Figur 13. Anställda med barn under 10 år.....	34
Figur 14. Utjämnning av kostnader för föräldraledighet.....	34
Figur 15. En lämplig gräns för mervärdesskatt.....	35
Figur 16. Tanken att avsluta egen företagsverksamhet.....	36

Tabeller

Tabell 1. Företagsstorlek (FöretagsFinland).....	11
Tabell 2. Inverkande faktorer till att bli en företagare.....	26

1 INLEDNING

Företagsverksamheten har en viktig och central roll i Finlands näringsliv. Olika företag sysselsätter miljoner finländare och företagen betalar en stor mängd skatter med vilka man upprätthåller välfärdssamhället. Speciellt små och medelstora företag har en viktig roll för Finlands ekonomi. De sysselsätter cirka 60 procent av hela arbetskraften inom företagssektorn och representerar cirka hälften av företagens totala omsättning. Företagens andel av BNP är cirka 40 procent. Fastän små och medelstora företag anses vara viktiga, spelar mikroföretagarna också en viktig roll för landets näringsliv. Största delen av de finländska företagen är nämligen mikroföretag, som sysselsätter själva företagaren men också 1 - 9 anställda. (Företagarna i Finland 2015a)

Bara en tredjedel av alla finländska företagare är kvinnor. Kvinnoföretagen är oftast mikroföretag, som huvudsakligen verkar på inhemska servicemarknader, där kunderna vanligen består av privata hushåll. Fastän kvinnoföretagare ofta är högt utbildade, är de i lägre grad än män arbetsgivare. Tre fjärdedelar av kvinnoföretagen är ensamföretagare, vilket betyder att kvinnor oftare än män jobbar ensamma (Suomen Yrittäjät). Den låga andelen kvinnoföretagare och det faktum att deras företag inte expanderar diskuterats mycket och man har därför försökt främja kvinnligt företagande under de senaste åren. (TEM 2010 s.19)

Arbetet koncentrerar sig på finländsk företagsverksamhet ur de kvinnliga företagarnas synvinkel och företagens utmaningar. Med hjälp av den här undersökningen hoppas jag få en mer omfattande bild av kvinnors företagsverksamhet. Jag kom i kontakt med kvinnors företagsamhet under min praktikperiod, vilket också gav mig en nyttig möjlighet att fördjupa mig bättre i ämnet.

1.1 Problemområde och syfte

Kvinnors företagsamhet är viktig med tanke på den nationella konkurrenskraften och landets välstånd. Genom att främja kvinnors företagsamhet kan man påverka bland annat sysselsättningen och förbättra den regionala konkurrenskraften och jämställdheten mellan kvinnor och män. Globalt sett är nämligen företagsamhet i arbetslivet vanligare bland

män. I alla länder finns det färre kvinnor än män som företagare. I Finland är en tredjedel av alla företagare kvinnor. De finländska kvinnornas andel är ändå relativt hög i jämförelse med andra EU-länder, men förbättringar behövs. (TEM 2010 s. 25)

Syftet med den här undersökningen är att komma underfund med vilka särdrag som kännetecknar kvinnors företagsamhet och vilka utmaningar som företagare ställs inför. Arbetet kommer också att utreda vilka olika organisationer som kan stöda och hjälpa företagare. Forskningsfrågorna i mitt arbete är

- Vad kännetecknar kvinnors företagsamhet i Finland
- Hur stöds kvinnors företagsamhet i början av och under företagsverksamheten
- Vilka utmaningar möter kvinnoföretagare

Med hjälp av den här undersökningen hoppas jag få en omfattande bild av kvinnors nuvarande företagsverksamhet i Finland. Eftersom det finns klart färre kvinnor än män som företagare, hoppas jag med undersökningen hitta några svar på varför det finns färre kvinnliga företagare.

1.2 Arbetets uppläggning

Arbetet koncentrerar sig på finländsk företagsverksamhet och betraktar temat från kvinnoföretagarens synvinkel. Arbetets teoridel består av tre olika områden som stöder arbetets forskningsfrågor. I teoridelen betraktas företagsverksamhet i Finland, stödjande av företagsamhet och företagares utmaningar. Den empiriska delen av arbetet koncentrerar sig på en undersökning om kvinnors företagsamhet och analys av den.

1.3 Metod

Den kvantitativa och den kvalitativa forskningsmetoden är två olika forskningsstrategier för att genomföra en undersökning på. Kvantitativ forskning betyder insamling av numerisk data var resultat ges också med siffror. Kvantitativ forskning har ett deduktivt synsätt att betrakta förhållandet mellan teori och praktik, vilket betyder att hypoteser grundas på basis av teori och datainsamling och enligt dessa revideras teorin. Kvalitativ forskning används då när det behövs en djupare förståelse för en målgrupp. Kvalitativ forskning är mer inriktat på ord än på siffror och har en induktiv syn på förhållandet mellan teori och

praktik. Detta betyder att teorin är resultatet av en forskningsinsats. (Bell & Bryman 2005 s. 85-86, 297-298)

I det här arbetet används en kvantitativ forskningsmetod. Undersökningen genomförs med enkätundersökning. Enkätens största fördel är att den gör det möjligt att samla in information från en stor mängd personer och med hjälp av detta kan den lämpliga målgruppen nås. Enkäten består av ett frågeformulär, som är formulerat runt forskningsfrågor vilka stöder arbetets syfte. Det finns både fasta och öppna svarsalternativ i enkäten. Data samlas in via e-post, Facebook och massevenemang.

2 SOM FÖRETAGARE I FINLAND

Enligt lag om pension för företagare (22.12.2006/1272 3§) definieras företagare som en person som utför förvärvsarbete utan att härvid stå i arbetsavtalsförhållande eller i tjänsteförhållande eller annat offentlighetsrättsligt anställningsförhållande. Dessutom är sådana bolagsmän eller delägare som är personligen ansvariga för företagets eller sammanslutningens förpliktelser och förbindelser företagare. En delägare som arbetar i ledande ställning i ett aktiebolag eller i en annan sammanslutning betraktas också som företagare.

Företagaren bedriver affärsverksamhet i ett företag ensam eller tillsammans med andra beroende på valet av företagsform. Personliga förutsättningar och egenskaper skapar grunden för en lyckad företagsverksamhet. En bra företagare är bland annat kreativ, medveten om sina egna styrkor och svagheter, villig att jobba självständigt och redo för att ta risker. Bra samarbetsförmåga behövs också med kunder och samarbetspartners. (Nyföretagarcentralerna 2015 s. 4-5)

2.1 Bli en företagare

Att bli en företagare är ett bra sätt att få jobb i Finland. Genom att sysselsätta sig själv kan man påverka sina arbetsuppgifter och arbetstider. Företagsamhet gör det möjligt för företagaren att förverkliga sig själv. När man är verksam som företagare kan man också uppnå ekonomisk framgång och verka som arbetsgivare och förman genom att anställa andra. (Nyföretagarcentralerna 2015 s. 5)

Det är möjligt att bedriva företagsamhet på olika sätt. Man kan grunda ett företag genom att skapa en helt ny affärsidé med en helt ny produkt eller tjänst. I det här fallet är det ganska utmanande att bedriva företagsverksamhet och det innebär massor av risker. Det vanligare sättet att grunda ett företag är att genomföra en existerande affärsidé, men samtidigt skilja sig från konkurrenter i branscher. Ett alternativt sätt att bedriva företagande är att köpa ett verksamt företag, en del av ett företag eller köpa enbart affärsverksamheten. Förutom de här formerna av företagande har en företagare också andra möjligheter såsom franchiseföretagande eller företagande som bisyssla. (Nyföretagarcentralerna 2015 s. 6-7) Franchiseföretagande betyder att man bedriver företagsverksamhet enligt ett färdigt koncept, där företagaren får mot betalning rätt till användning av konceptet i enlighet med instruktionerna får företagaren rätt till att utnyttja affärsidén som franchisegivaren har utvecklat och planerat (Suomen Yrittäjät 2014).

2.2 Val av företagsform

När man har en bra affärsidé och verksamhetsplan för företagsverksamheten, måste man fatta beslut om en lämplig företagsform. Valet av företagsform påverkar väsentligt företagets framtida verksamhet och dess framgång. Eftersom olika faktorer påverkar valet av företagsform, är det viktigt att överväga olika former och tänka på vilken som är lämpligast för den valda företagsverksamheten. Företagsformer som bedrivs i Finland är enskild firma, kommanditbolag, öppet bolag, aktiebolag och andelslag. Majoriteten av finländska företag är aktiebolag och enskilda firmor. (Nyföretagarcentralerna 2015 s. 29)

En avgörande faktor, som påverkar valet är antalet grundare. Ifall det finns en eller flera grundare i företaget påverkar det vilken företagsform är lönsam att välja. Enskild firma och aktiebolag är de enda former som kan grundas ensam av företagaren. För kommanditbolag krävs minst två bolagsmän av vilka en är tyst och en är ansvarig. För att grunda ett öppet bolag krävs minst två bolagsmän. Ett andelslag är en självständig personsammanslutning, som minst tre personer eller en sammanslutning kan bilda. (Holopainen 2013 s.22)

Kapitalbehov betyder den mängden av pengar som en företagare måste investera i företaget. Behovet varierar mellan olika företagsformer. Ansvaret och beslutsfattande i företag fördelas mest enligt det kapital som företagarna har placerat i företaget. När ansvaret fördelas på olika sätt i företag, brukar det benämnas verksamhetens flexibilitet. För att grunda en enskild firma eller ett öppet bolag behövs inte en kapitalinsättning eftersom bara arbetsinsatsen räcker. I enskild firma ansvarar företagaren själv för affärsverksamheten med hela sin förmögenhet och fattar själv alla beslut. Alla bolagsmän i ett öppet bolag är solidariskt ansvariga med hela sina förmögenheter för skulder som kan uppstå i affärsverksamheten. Bolagsmännen beslutar tillsammans om bolagets ärenden. Kommanditbolag har en tyst bolagsman som investerar pengar i bolaget men som inte har rätt att delta i beslutsfattandet i företaget. Istället är det ansvariga bolagsmannen som är ansvarig för bolagets förbindelser med hela sin personliga egendom och som fattar beslut om ärenden i bolaget. Aktieägarna är de som placerar kapital i ett aktiebolag och de ansvarar för bolagets förbindelser endast med det placerade kapitalet. Privata aktiebolag kräver en kapitalinsats på minst 2 500 euro och offentliga bolag på minst 80 000 euro. I andelslag ansvarar också var och en för förbindelser endast med det kapital som de har investerat men det krävs inte ett bestämt andelskapital. Styrelsen har rätt till beslutsfattande i både aktiebolag och andelslag. (Nyföretagarcentralerna 2015 s. 29-32 & Holopainen 2013 s.23)

Vinstfördelning och beskattning varierar mellan olika företagsformer, vilket bör beaktas. I personbolag (kommandit- och öppet bolag) beslutar bolagsmännen om principerna för fördelningen av vinsten och förlusten. Företagaren i en enskild firma får däremot själv spendera företagets vinst för sitt eget bruk, men ansvarar också personligen för möjliga förluster. Vinstfördelningen i ett aktiebolag sker genom utdelning av dividender till aktieägare genom att betala en viss dividend per aktie. Andelslagets vinst tillhör företaget, eftersom syftet med andelslaget inte är att uppnå vinst för medlemmarna. Beskattningen bemöts också på olika sätt i olika företagsformer. Företagets vinst i enskild firma beskattas som näringsidkarens egen inkomst. Vinsten i personbolagens verksamhet delas för att beskattas som inkomst för bolagsmännen. Aktiebolag och andelslag är självständiga skattskyldiga samfund vars inkomst beskattas som inkomst för företag. (FöretagsFinland a & Holopainen 2013 s.23)

Ifall grundaren avgår från företaget, hur kommer företagets framtid se ut? Den här betydande faktorn borde också tas i beaktande, när man väljer en lämplig företagsform. Den enskilda firman är allra mest sårbar i detta fall. I personbolag kan bolagsmännens andel överlåtas men i aktiebolag påverkar bytet av aktieägare inte företagets existens. (FöretagsFinland a)

2.3 Företagsamhet i Finland

Företagsverksamhet har en central roll i det finska näringslivet. Företag är viktiga sysselsättare för finländare, eftersom de sysselsätter idag i genomsnitt 1,4 miljoner finländare. Därtill betalar företagen en stor mängd skatter med vilka man upprätthåller välfärdssamhället. Speciellt små och medelstora företag har en viktig roll för Finlands ekonomi, eftersom de representerar cirka hälften av företagets totala omsättning och på det sättet är deras andel av BNP cirka 40 procent. I alla fall är de små och medelstora företagens andel endast sju procent av alla finländska företag. Största delen av företagen är mikroföretag och minst finns det av stora företag (under en procent). (Företagarna i Finland 2015a) Företagets storlek räknas enligt antalet anställda samt företagets omsättning eller balansomslutning (FöretagsFinland). Privatföretag som sysselsätter bara företagaren själv anses här också vara mikroföretag.

Tabell 1. Företagsstorlek (FöretagsFinland).

	Antalet anställda	Omsättning/Balansomslutning
Mikroföretag	<10	<2 milj.€
Små företag	<50	<10 milj.€
Medelstora företag	<250	<50 milj.€/43 milj.€
Stora företag	250-	50milj.€-

2.3.1 Kvinnor som företagare

I Finland finns det enligt Statistikcentralen (2013) över 300 000 företag, varav de flesta är verksamma inom jordbruk, handel och byggnadsverksamhet. Företagsverksamheten har stigit ganska kraftigt under senaste åren samtidigt som mängden kvinnoföretagare har stadigt stigit under 2000-talets gång. Fastän mängden av kvinnoföretagare har ökat i antal

har förhållandet mellan andelen manliga och kvinnliga företagare inte ändrats. Endast en tredjedel av företagarna är kvinnor. Det positiva är dock att många nya företagare idag är kvinnor. De nya kvinnoföretagarna har i genomsnitt en högre utbildning än den tidigare generationens företagare. Trots den höga utbildningsnivån är kvinnoföretagarna sällan arbetsgivare. (TEM 2010 s. 18-19)

Kvinnornas företag är oftast mikroföretag och oftast arbetar de som ensamföretagare. Tre fjärdedelar av kvinnoföretagarna arbetar nämligen ensamma utan anställda, vilket betyder att största delen av kvinnoföretagen är enskilda firmor (Suomen Yrittäjät). Innan en kvinna börjar som företagare, har hon oftast haft en lång karriär som arbetstagare. Många kvinnor har en affärsidé som grundar sig på deras yrkeskunskap, som de har uppnått genom utbildningar och tidigare arbetserfarenheter. Vanliga branscher där kvinnor arbetar är service, handel och social- och hälsovård, där kunderna vanligen består av privata hushåll. (TEM 2010 s. 19)

3 FÖRETAGSSTÖD

Finland är ett bra land för företagare, eftersom det finns mängder av olika tjänster tillgängliga för företagare och för personer som är på väg att grunda ett företag. Med hjälp av de olika tjänsterna stöds och främjas företagsamheten. Tillgängliga tjänster är bland annat rådgivningstjänster, kamratstöd, utbildningar, intressebevakning och företagsfinansiering. Ifall man grundar ett företag för första gången, är det viktigt att företagaren har tillgång till hjälp och rådgivning. Många föreningar och intresseorganisationer bevakar och driver företagarnas intressen och gör det möjligt för företagarna att vidga sina nätverk, genom att bemöta nya människor. Ett omfattande nätverk är en viktig och nödvändig del av företagsverksamheten. Nätverk består av olika parter exempelvis kunder, kollegor och samarbetspartners, som bidrar med förutsättningar för en fungerande företagsverksamhet. (TEM 2010 s. 27-39)

Här presenteras några olika tjänster, som stöder företagsamheten både i början av och under företagsverksamhetens gång. Största delen av tjänsterna riktar sig till både kvinnors och mäns företag men tjänsterna betraktas från kvinnoföretagares synvinkel.

3.1 Rådgivningstjänster och utbildning

Eftersom målet med företagsverksamheten oftast är att företaget skall vara framgångsrikt och göra vinst, behövs det en omfattande planering av verksamheten (Nyföretagarcentralerna 2015 s.4). Olika skeden måste tänkas igenom när man grundar ett företag. Ibland kan företagare behöva sakkunnig rådgivning och goda råd för planeringen av verksamheten. I Finland finns det lyckligtvis ett omfattande utbud av olika organisationer som erbjuder tjänster för nya företagare. (TEM 2010 s.27)

För kvinnoföretagare finns det en egen organisation som erbjuder hjälp endast för kvinnoföretagare. Kvinnoföretagarcentralen är organisationen som erbjuder hjälp, råd och utbildning för kvinnliga företagare. Organisationens syfte är att främja och stärka både nya och existerande företag genom att bjuda dem sådana tjänster som företagaren behöver för att utveckla företagsverksamhet, nätverk och för att bli framgångsrik. Organisationen erbjuder bland annat på olika kurser, seminarier och utbildningar för företagare. Varje år har Kvinnoföretagarcentralen cirka 1000 nya och gamla företagare som kunder och speciellt i huvudstadsregionen är organisationens roll betydande. (Naisyrittäjäyyskeskus)

Andra motsvarande organisationer, som erbjuder på företagsrådgivning är bland annat FöretagsFinland och Nyföretagarcentralerna. Nyföretagarcentralerna erbjuder personlig rådgivning för företagsverksamhet i över 80 anstalter omkring i landet (TEM 2010 s. 28). FöretagsFinland är istället en webbtjänst som erbjuder information om tjänster kring utveckling, tillväxt, etablering och internationalisering av företagsverksamhet. Organisationer som erbjuder de här tjänsterna är offentliga organisationer (FöretagsFinland b).

Arbets- och näringsbyrån dvs. TE-byrån erbjuder också företagare karriärträning i företagande och företagartutbildning. Dessutom kan byrån bevilja företagare ekonomiskt stöd i form av startpeng. (TE-tjänster 2015a) I delen om företagsfinansiering finns en noggrannare beskrivning av startpengen.

3.2 Företagsfinansiering

En ny företagare kan få ekonomisk hjälp genom att ansöka om stöd från arbets- och näringsbyrån. Stödet heter startpeng och den kan beviljas till en blivande företagare som

inleder företagsverksamhet. Syftet med startpengen är att främja ny företagsverksamhet och sysselsättning. Stöden tryggar företagarens personliga ekonomi under den tid företagsverksamheten påbörjas och etableras. Stöden är skattepliktig inkomst, som kan betalas för högst 18 månader. (TE-tjänster 2015b)

Startpengen beviljas mot behovsprövning och TE-byrån beslutar om den sökande företagaren fyller de krav som stipuleras för stöden. Förrän TE-byrån beslutar ifall den sökanden får startpeng, gör TE-byrån en utredning av olika kriterier och förutsättningar som måste uppfyllas av den sökande. Beslutet påverkas också av konkurrenssituationen mellan företag i branschen och behovet av ny arbetskraft på orten. Startpengen kan beviljas, om företagaren har tillräckliga färdigheter och erfarenheter att bedriva företagsverksamhet och arbetar heltid i företaget. Dessutom krävs det att företagaren har möjligheter att bedriva företagsverksamhet lönsamt på lång sikt. Stödet måste vara nödvändigt för företagaren med tanke på utkomsten. För att stöden kan beviljas får företagsverksamhet börjas först efter att stödet har beviljats. (TE-tjänster 2015b)

Under de senaste åren har startpeng beviljats nästan jämnt mellan kvinnor och män (TEM 2010 s.42). Stödet har varit en ekonomisk hjälp för många mikroföretagare i början av deras företagsverksamhet. För tillfället är TE-byråerna ändå i en situation, där anslaget på startpengar är slut eller kommer att ta slut i många landskap i Finland. Situationen orsakar en utmaning för de nya företagen, eftersom brist på startpengar fördröjer uppkomsten av nya företag. (Saarenpää 2015)

Närings-, trafik- och miljöcentralen, dvs. NTM-centralen kan också delta i finansieringen av ett företag, eftersom den beviljar olika stöd och understöd för företag. Organisationen beviljar bland annat understöd för utveckling av företag eller företagets verksamhetsmiljö, energi- och transportstöd och finansiering av landsbygdsföretag. (NTM 2015)

Det behövs ofta pengar för att starta företagsverksamhet. Behovet av pengar för de första investeringarna beror på affärsidén och varierar mellan olika branscher. Om det egna kapitalet inte räcker till för att täcka alla investeringskostnader, behöver företagaren främmande kapital vid sidan av det egna kapitalet. Bankfinansiering är den huvudsakliga finansieringskällan för företagets främmande kapital. Affärsbanker och Finnvera bjuder

företagaren möjligheter för främmande kapital, eftersom de beviljar huvudsakligen lånefinansiering för företagsverksamhet. Ifall företaget inte har lyckats få finansiering från någon finansiär, vänder sig företaget oftast till Finnvera. (TEM 2010 s.40)

Finnvera är ett specialfinansieringsbolag, som erbjuder finansiering för etablering, tillväxt och internationalisering av företagsverksamhet. Staten äger bolaget och det beviljar inte bidrag, utan lån som företagaren måste betala tillbaka. Bolaget erbjuder exempelvis lån, som är avsett för nya eller redan existerande små och medelstora företag. Finnvera kan finansiera olika sorters investeringar exempelvis i byggnader, maskiner och utrustning inom olika branscher. (Finnvera)

Eftersom man ville uppmuntra kvinnor till att bli företagare i början av 2000-talet, erbjöd Finnvera billigare lån för kvinnoföretagare. Så kallade ”kvinnoföretagarlån” med låg ränta beviljade åt små nya kvinnoföretag. Lånen blev populära och Finnvera beviljade lån för över 230 miljoner euro år 1997-2008, vilket skapade tusentals nya arbetsplatser i kvinnoföretag. På grund av jämställdheten avstod Finnvera från kvinnoföretagarlån år 2013. Nuförtiden får alla företagare lån på samma villkor. (Jyrävä 2013)

Det finns olika finansieringsmöjligheter utöver Finnvera men organisationen togs fram i det här arbetet, eftersom det antagligen är bekant för kvinnoföretagare på grund av tidigare kvinnoföretagarlån. Tekes är också ett exempel på en organisation som erbjuder finansiering för företag. Innovationsfinansieringsverket, Tekes erbjuder finansiering för utvecklingsprojekt som eftersträvar tillväxt och förnyelse av affärsverksamheten (Tekes).

3.3 Intressebevakning

Eftersom arbetstagarerna har egna arbetstagarorganisationer och fackföreningar, som bedriver deras intressen, har företagare också sina egna. Näringslivets största och mest inflytelserika centralförbund för företagarna är Företagarna i Finland. Organisationens syfte är att främja företagsamhet och förbättra företagarnas ställning och förutsättningar genom att skapa de bästa förhållandena för företagsverksamheten, så att alla kan nyttjas av det i Finland. Målet är att företagarnas ekonomiska och sociala situation kan förbättras och antalet framgångsrika företag kommer att öka. Organisationen påverkar beslutsfattandet

på lokal-, regional-, riks- och EU-nivå genom att beakta små och medelstora företags behov. (Företagarna i Finland 2015b)

Företagarna i Finland är företagarnas egen organisation vars verksamhet utövas på 400 lokalföreningar, 20 regionala föreningar och 60 branschföreningar. Organisationen har cirka 115 000 medlemsföretag och hälften av dem är ensamföretagare och hälften arbetsgivarföretag. Organisationen ger sina medlemmar rådgivning, utbildning, mångsidiga medlemsförmåner och viktiga nätverk för samarbete och samvaro med andra företagare. (Företagarna i Finland 2013)

Kvinnoföretagarna har en egen intresseorganisation som heter Finlands Företagar-kvinnor. Organisationen grundades 1947 och den driver privata kvinnoföretagares intressen gällande deras verksamhet, ekonomi och sociala frågor. Organisationens syfte är bland annat att skydda kvinnoföretagarnas rättigheter, sporra kvinnor att bli företagare i Finland och främja kvinnors företagsamhet genom att koncentrera sig på problempunkter (Suomen Yrittäjänaiset a). Organisationen har många mål som den strävar att nå för att förbättra kvinnornas ställning inom företagandet. Målen är bland annat att utjämna kostnader för föräldraledigheten genom en bred skattebas, höja den nedre gränsen för mervärdesskatt och förbättra företagarens socialskydd. De här olika målen försöker organisation nå genom att samarbeta med andra företagare- och kvinnoorganisationer, politiska partier, riksdagsledamöter och befolkningen genom media. Organisationen tar ställning till aktuella frågor, påverkar socialt beslutsfattande och deltar i den offentliga diskussionen. Organisationen har nästan 80 lokalföreningar runtom i landet som har tillsammans cirka 7000 medlemmar. Fast organisationen driver kvinnoföretagarnas intressen bjuder den också företagarna på olika medlemsförmåner, synlighet och en möjlighet att vidga sina nätverk i lokala och landsomfattande evenemang. (Suomen Yrittäjänaiset b, c)

4 FÖRETAGARES UTMANINGAR

De första åren är den mest kritiska tiden för företagaren. Då blir det klart ifall företagets verksamhet är lönsam. Det registreras årligen i genomsnitt 30 000 etableringsanmälningar för nya företag i handelsregistret som Patent- och registerstyrelsen upprätthåller. Fast antalet nya företag låter stort, är tyvärr mängden nedlagda företag nästan det samma i antal. Enligt Statistikcentralen inledde cirka 28 800 nya företag sin verksamhet år 2014

men mängden av nedlagda företag var till och med större, cirka 30 800 till antalet. (Statistikcentralen 2015)

Med företagsverksamhet följer olika risker och utmaningar som företagaren måste kämpa med. Mindre företag möter ofta annorlunda utmaningar än stora företag och politiska åtgärder verkar annorlunda på mindre än på större företag. De senaste åren har varit historiskt sett avvikande i den globala ekonomin som följd av den globala finanskrisen. Det finländska näringslivet med alla dess olika företag har varit tvunget att möta nya utmaningar. Vissa företag har varit sårbara och tvingats minska antalet anställda. Den negativa effekten har också varit en minskning på efterfrågan av produkter och tjänster. (Kokko 2009)

Andra utmaningar som diskuterats mycket under senaste åren och som har påverkat mest mikroföretagare är bland annat den nuvarande gränsen för mervärdesskatt, kostnader för föräldraledighet och företagarens socialskydd. Det här kapitlet koncentreras på de nuvarande utmaningarna som företagarna möter. Utmaningarna betraktas från mikro- och småföretagarens synvinkel och utreder utmaningarnas påverkan på kvinnoföretagare.

4.1 Socialskydd

Alla företagare som är verksamma i Finland måste ha en arbetspensionsförsäkring för företagarna. Enligt lagen om pension för företagare (22.12.2006/1272) är det obligatorisk för företagare att ta Företagarens Pensionsförsäkring (FöPL), när företagaren uppfyller de villkor som finns i lagen. Till villkoren hör att företagaren är 18-68 år gammal, verksamheten i företaget har fortgått minst fyra månader och den uppskattade arbetsinkomsten är minst 7 502,14 euro/år. (Pensionsskyddscentralen 2015)

FöPL- försäkring utgör grunden för företagarens pensionsskydd och sociala trygghet. Försäkringen tryggar företagarens utkomst då exempelvis företagsverksamheten upphör på grund av hög ålder eller arbetsoförmåga. FöPL kan påverka företagarens liv långt före pensionsåldern, eftersom försäkringen utgör grunden för moderskaps-, faderskaps-, föräldra- och sjukdagspenning samt arbetslöshetsskydd som Folkpensionsanstalten (FPA) betalar. (Veritas)

Företagaren ansvarar själv för sin pensionsförsäkring genom att fastställa en arbetsinkomst som utgör grunden för försäkringen och de sociala förmånerna. På basis av FöPL-arbetsinkomsten beräknas försäkringsavgiften och pensionsbeloppet. Arbetsinkomsten betyder inte det finansiella resultatet från företagsverksamheten utan värdet på företagarens arbetsinsats, som kan vara minst 7 502,14 euro och högst 170 375,00 euro per år. Företagaren bekostar själv sina pensioner genom att betala FöPL-försäkringsavgifter. För tillfället är avgiftskostnaderna 23,7% av den fastställda FöPL-arbetsinkomsten för under 53 åriga och 25,2% för över 53 åriga företagare. (Pensionsskyddscentralen 2015)

Företagaren fastställer själv värdet på sin arbetsinsats, vilket ofta orsakar att värdet fastställs alldeles för lågt. När företagaren har många olika utgifter är FöPL-försäkringsavgifterna oftast den utgift som företagaren vill spara på. Speciellt en småföretagare som inte har stora inkomster betalar gärna bara den minsta möjliga FöPL-avgiften. Vanligtvis kommer företagare inte ihåg att FöPL-avgifter påverkar också socialskyddet exempelvis på storleken av sjuk-, arbetslöshet- och föräldradagpenning. När FöPL-arbetsinkomsten är för låg i förhållande till den verkliga arbetsinsatsen, skapar det problem genom att företagarens pension och andra socialskydd förblir otillräckliga. (Latva-Mantila 2015) Företagarens pensioner är i genomsnitt lägre i jämförelse med löntagarnas. Om man betraktar företagarnas pensioner så har kvinnoföretagare mindre FöPL-arbetsinkomster än män (Kauppalehti 2014). Lyckligtvis har många företagare en lång karriär som arbetstagare bakom sig, vilket betyder att företagarna får pension också från tidigare arbetsförhållanden.

Till skillnad från anställda har företagarna inte någon lagstadgad arbetshälsovård. Oftast beror det på företagaren eller den ekonomiska situationen ifall företagaren går till läkaren när hon är sjuk. När företagaren blir sjuk och är tvungen att stanna hemma, betyder det vanligen förlorad inkomst för företagaren. Ifall företagaren blir sjuk och är FöPL-försäkrad, kan företagaren få FöPL-dagpenning från FPA för en del av självrisktiden. FöPL-dagpenningens belopp bestäms utifrån FöPL-arbetsinkomsten. Självrisktid för FöPL-dagpenning är insjuknandedagen plus de tre därpå följande vardagarna. Först efter självrisktiden har företagaren rätt till dagpenningen. Det betyder förlorad inkomst för företagaren under de dagarna då företagare är borta från arbetet förrän sjukdagspenning

betalas. Detta leder oftast till att företagaren inte har råd till sjukfrånvaro och således arbetar fastän hon är sjuk. (FPA 2015a) Till skillnad från företagaren är arbetstagarens självrisktid för sjukdagpenning insjuknandedagen plus de nio därpå följande vardagarna (FPA 2015b). Fast självrisktiden är längre för arbetstagaren är sjukfrånvaron för anställda ingen ekonomisk omöjlighet, eftersom de anställda får normalt utbetald lön under sjukfrånvaron

4.2 Mervärdesskatt

I Finland är alla företagare som bedriver försäljning eller uthyrning av varor eller tjänster mervärdesskattskyldiga ifall företagets omsättning är över 8500 euro under räkenskapsperioden. Mervärdesskatten är en konsumtionskatt som säljaren inkluderar i försäljningspriset på en vara eller en tjänst. I praktiken är det då konsumenten som betalar mervärdesskatten och säljaren redovisar den till Skatteförvaltningen. Ifall företagaren skaffar varor eller tjänsten för sin skattepliktiga verksamhet så får företagaren dra av den mervärdesskatt som en annan mervärdesskattskyldig företagare har fakturerat. Allmän mervärdesskattesatsen för de flesta varor och tjänster är 24 %. Livsmedel och restaurangtjänster har en mervärdesskattesats på 14 % medan på böcker, läkemedel, idrottstjänster, persontransporter, inträde till kultur- och nöjesevenemang och inkvartering är mervärdesskattesaten 10 %. (Skatt.fi 2015)

Den nuvarande gränsen för mervärdesskatt är 8500 euro, vilket betyder att alla företagare som har en omsättning under räkenskapsperioden som överstiger gränsen, måste anmäla sig som mervärdesskattskyldig. Om räkenskapsperiodens omsättning uppgår högst till 8500 euro så är företagaren befriad från mervärdesskatten. Små företag kan dock vara berättigade till skattelättnader trots att omsättningen överstiger 8 500 euro. Om omsättningen uppgår till minst 8 500 euro men underskrider 22 500 euro, kan företagaren få lättnad på en del av mervärdesskatten. (Skatt.fi 2011) Den finländska nedre gränsen för mervärdesskatten ligger klart under medeltalet i EU som är 30 000 euro (Finlands Företagarkvinnor).

Fast mervärdesskatten är en konsumtionskatt som konsumenten i slutändan borde betala och företagaren bara redovisar summan till Skatteförvaltningen, blir det inte alltid så i

verkligheten. Särskilt företagare i den arbetskraftsintensiva servicebranschen kan inte alltid inkludera delen av mervärdesskatten direkt i konsumentpriset på grund av marknadsläget eller höga kostnader. Då behöver företagen delta själv i betalning av skatten. Det nuvarande systemet med mervärdesskatt kan leda till att företagen betalar mer i mervärdesskatt än vad som blir kvar av inkomster efter utfört arbete. Ett gott men oroande exempel för företagare som har fått stå ut med finländskt mervärdesskattesystem är frisørsalonger. År 2009 var Finland med i en prövning, där EU minskade mervärdesskatten på vissa servicebranscher för att öka efterfrågan och sysselsättningen och samtidigt förhindra svartarbete. Frisørsalongerna var en av dem som fick utnyttja lägre mervärdesskatt på 8 %. Efter prövningen ökade deras skattedel till 9 % på grund av den allmänna ökningen av skattesatsen. År 2012 ökade deras skattesats från 9 till 23 %. Den nuvarande skattesatsen för dem är 24 % alltså samma nivå som den allmänna skattesatsen för de flesta varor och tjänster i Finland. Skattesatsen har ändrats mycket för frisörerna, vilket har orsakat dem ekonomiska utmaningar. Frisørsalongerna har varit tvungna att höja priserna, vilket inte nödvändigtvis ökat deras inkomster, utan orsakat missnöje hos kunderna. (Massinen 2012)

Gränsen för mervärdesskatten orsakar mycket avvikande åsikter mellan små- och medelstora företagare, partier och företagarnas intresseorganisationer. Riksdagen fattade beslut om att ändra nedre gränsen för mervärdesskatten nästa år. Nedre gränsen för mervärdesskatten stiger från 8500 euro till 10 000 euro i början av 2016. Dessutom stiger gränsen för skattelättnader till 30 000 euro. Ändringen underlättar småföretagarens skattebörda och förbättrar deras ställning i den arbetskraftsintensiva servicebranschen. Utvidgningen av skattelättnaderna är en utveckling i rätt riktning, men påverkar bara de små mikroföretagen. (Kauppalehti 2015)

Det finländska mervärdesskattesystemet präglar framförallt kvinnoföretagen, eftersom de vanligtvis är mikroföretagare och verksamma inom servicebranschen. Finlands företagarkvinnor anser att den nedre gränsen för mervärdesskatt måste höjas åtminstone till europeisk genomsnittsnivå 30 000 euro eller till och med 50 000 euro. Höjningen skulle hjälpa mikroföretagare att klara sig på den inkomst som företaget får. Det skulle även förebygga grå ekonomi och underlätta etableringen av nya företag. (Finlands Företagarkvinnor)

Företagarna i Finland understöder inte en nedre gräns för mervärdesskatten på 50 000 euro, eftersom de anser att det skulle orsaka ojämlikhet mellan små företag och deras

konkurrenter. Ojämligheten skulle uppstå när ett företag som går under skattegränsen, skulle kunna sälja sina varor eller tjänster billigare än det företag som har omsättning över skattegränsen (Tammelin 2015). Därför föredrar organisationen att endast höja gränsen för skattelättnad.

4.3 Föräldraskapets kostnader för företagare

Det är inte enbart företagarens eget familjeliv, utan även de anställdas familjeliv som skapar utmaningar för företagaren. De anställdas föräldraskap orsakar olika kostnader för företagarna. Om en gravid kvinna är borta från arbetet eller en förälder stannar hemma för att vårda ett sjukt barn är det företagaren som står för kostnaderna. Oftast är det mamman som stannar hemma med barnet vid födseln och är frånvarande från arbetet för vårdandet av ett sjukt barn. Huvudsakligen är det kvinnorna som orsakar kostnaderna för föräldraskap för företaget. (Kaarenoja 2013)

Att anställa unga kvinnor blir dyrare för ett företag än att anställa män. Denna situation diskriminerar unga kvinnor på arbetsmarknaden och påverkar på kvinnornas möjligheter att få jobb. Speciellt i kvinnodominerande branscher är kostnaderna för familjeledigheten ett problem, eftersom företagaren inte har andra möjligheter än att anställa kvinnor. Eftersom kvinnoföretagen oftast är små och bara har några anställda, orsakar föräldraskapen betydande kostnader just för dessa företag. De största direkta utgiftsposterna som arbetsgivaren måste betala är lön- och semesterpenning under familjeledigheten, frånvaro vid havandeskap och kostnader för vård av sjukt barn. (Suomen Yrittäjänaiset d) FPA deltar i ersättningen av kostnaderna men resten av dem betalar arbetsgivaren. Ifall företaget behöver anställa en vikarie för moderskapsledigheten, orsakar rekryteringen också tilläggskostnader för företaget (Berndtson 2014).

Finlands Företagarkvinnor har arbetat många år för att kostnaderna för föräldraledigheten ska utjämnas. Organisationen kräver att riksdagen utjämnar kostnaderna med en bred skattebas. Exempelvis i Sverige är familjepening en del av sociala avgifter och skatten betalas av alla skattebetalare. Detta betyder att både arbetsgivare och arbetstagare betalar inkomstskatt. Enligt organisationen kunde problemet lösas via lagstiftningen såsom det har gjorts i Sverige. Finlands Företagarkvinnor framförde under riksdagsvalet problematiken kring kostnaderna för föräldraledigheten. (Suomen Yrittäjänaiset d) Istället fattade

regeringen beslut att ersätta 2 500 euro till arbetsgivare för förluster som familjeledighet har orsakat ett företag. Målet med ersättningen är att sysselsätta unga kvinnor. Fast ersättningen är ett stort steg framåt så är familjeledighetens kostnader ändå en utmaning för små företag. (Nieminen 2015)

4.4 Anställning

Företagarna arbetar oftast långa arbetsdagar som i genomsnitt är längre än löntagarens arbetsdagar. En företagare jobbar i genomsnitt 47,5 timmar per vecka medan arbetsveckan för en löntagare är cirka 40,5 timmar (Danske Bank 2010). Att balansera de långa arbetsveckorna med familjelivet skapar en utmaning för företagaren. Speciellt för kvinnoföretagare är moderskap och företagsverksamhet en utmanande kombination och leder ofta till att företagarens eget välmående äventyras. Fastän många företagare kunde behöva mer arbetskraft, har företagarna nödvändigtvis inte råd att anställa medarbetare på grund av olika kostnader. Anställningen kan anses vara något slags risktagande, eftersom man inte kan förutsäga i förväg hurdan en ny anställd är. En misslyckad rekrytering och en besvärlig uppsägning av en olämplig anställd orsakar mycket extra arbete och bekymmer för företagare. Dessutom tar rekrytering och utbildning av en ny anställd mycket tid och orsakar kostnader för företagare. (Pöntinen 2015)

Utöver betalningen av lönen orsakas arbetsgivaren också av olika bikostnader i anslutning till anställningen. De totala kostnaderna som uppkommer när arbetsgivaren sysselsätter anställda är: löner för utförd arbetstid, indirekta löner, arbetsgivaravgifter och företagsspecifika personalkostnader. Indirekta löner betyder löner som betalas för annan tid än arbetstiden bland annat semesterlön och – penning, sjuklön och naturaförmåner är sådana. Det betyder att arbetsgivaren är skyldig att exempelvis betala normalt lön under de anställdas sjukfrånvaro fastän arbete inte är utfört. Frånvaron exempelvis på grund av sjukdom eller föräldraskapet flera gånger under åren, orsakar stora kostnader för arbetsgivaren. Arbetsgivaren är också skyldig att betala olika obligatoriska arbetsgivaravgifter, som är bland annat socialskyddsavgift, olycksfallsförsäkring, arbetspensionsförsäkringspremier och arbetslöshetsförsäkringsavgift (Suomen Yrittäjät 2015). Olika företagsspecifika personalkostnader är exempelvis företagshälsovård och utbildningar som företagare är skyldiga att ordna för de anställda. Alla de här olika sakerna kan få företagare att avstå från att anställa och således försöker företagaren klara sig själv. (FöretagsFinland c)

5 EMPIRISK UNDERSÖKNING

Undersökning genomfördes med enkätundersökning, eftersom det var bästa sättet att nå den tilltänkta målgruppen. Kravet för målgruppen var att gruppen bestod av kvinnor som bedriver affärsverksamhet som företagare. I undersökningen användes en kvantitativ forskningsmetod för att samla in data.

Frågeformuläret bestod av fyra ämnesområden som stödde undersökningens syfte. De områden som frågorna på frågeformuläret behandlades var företagsamhet, företagsverksamhet, företagsverksamhetens stödjande och företagarens utmaningar. Frågorna var sammanlagt 17 stycken, av vilka en var betygsskala, två öppna frågor och resten flervalfrågor med fasta svarsalternativ. Frågeformuläret finns som bilaga i slutet av arbetet (se bilaga 1).

Som hjälpmedel för att samla in relevant data användes ett elektroniskt SurveyMonkey program. Undersökningen startades i slutet av maj och genomfördes under två månader. Eftersom undersökningens tidpunkt var under sommartiden, förlängdes tiden för att få undersökningen till att bli tillräckligt omfattande. Frågeformulär delades ut via e-post och Facebook men också fysiskt på ett stort evenemang för kvinnoföretagare i Helsingfors. Undersökningen nådde företagare runtom i landet så det är fråga om en landsomfattande undersökning.

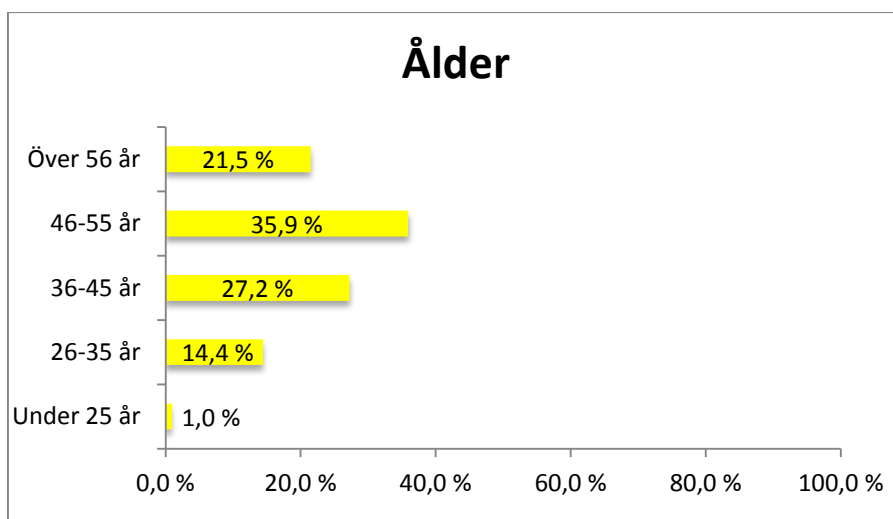
5.1 Resultat och analys

Sammanlagt 312 kvinnoföretagare svarade på enkäten. Som hjälpmedel till att analysera och visualisera resultatet användes Microsoft Excel-programmet. Resultatet presenteras enligt olika teman som var uppdelade i frågeformuläret. Alla resultaten presenteras också med olika diagram.

5.1.1 Företagsamhet

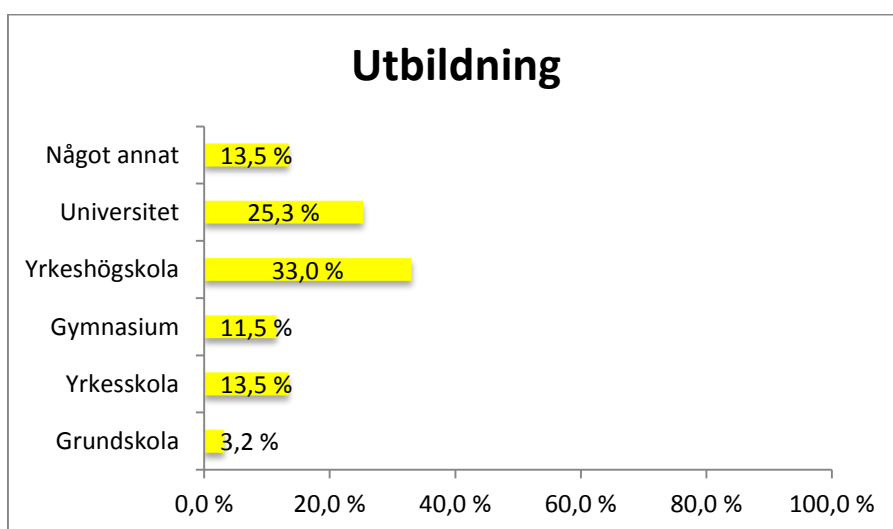
Syftet med företagsamhet var att få basfakta om företagarna. Frågorna behandlade ålder, utbildning och bransch. Dessutom frågades respondenterna om hur länge de har verkat som företagare och vilka faktorer som motiverade dem till att bli företagare.

Respondenterna var ganska jämnt från olika åldersgrupper (se figur 1). De flesta (35,9 %) respondenterna var i ålder 46-55 år. Unga företagare (26-35 åriga) var 14,4 % av respondenterna och bara 1,0 % var under 25 år gammal.

Figur 1. Företagares ålder.

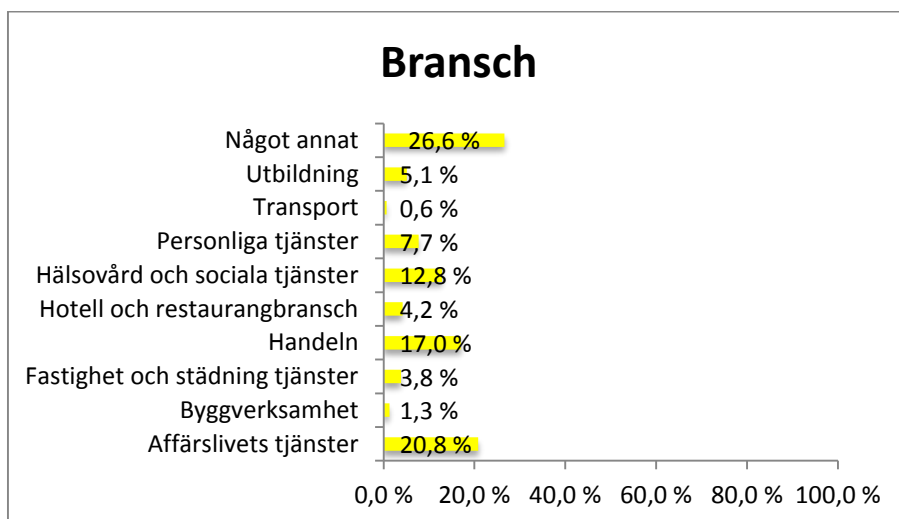
Frågan om kvinnoföretagarens utbildning visade att kvinnor var väl utbildade (se figur 2). 33 % av respondenterna hade gått i yrkeshögskola och 25,3 % hade blivit utexaminerade från universitet. 13,5 % hade gått någon annan utbildning som innehöll bland annat folkhögskola, handelsinstitut, dubbelexamen och läroavtal.

Figur 2. Företagares utbildning.

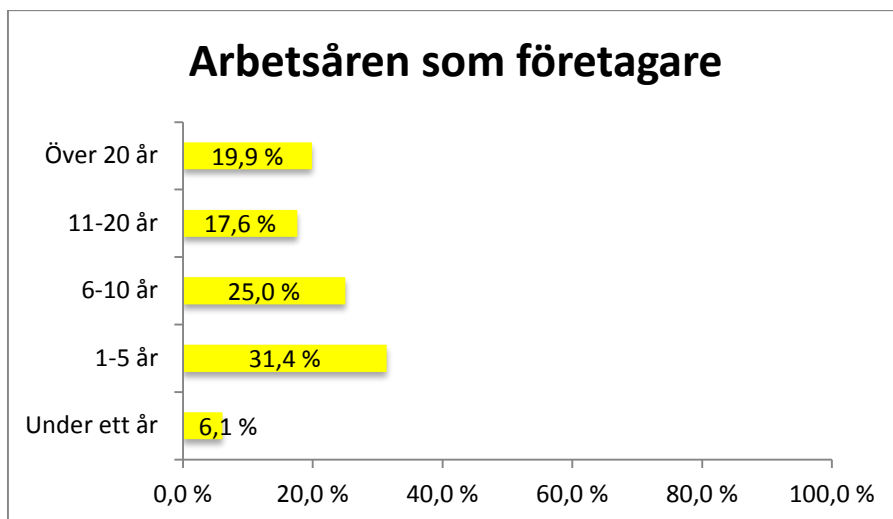

Frågan om företagets bransch visade att kvinnoföretagare hade klart mest verksamhet inom följande branscher (se figur 3): servicebranschen (20,8 % i affärslivets och 7,7 % i personliga tjänster), handeln (17,0 %) och hälsovård och sociala tjänster (12,8 %). Allra minst jobbade kvinnoföretagaren inom transport och byggverksamhet. Andra branscher var bland annat olika skönhets-tjänster, media och kommunikation och turism.

Figur 3. Branschfördelningen.

Vanligaste svaret på hur länge de har varit företagare var 1-5 år (se figur 4). Det fanns också företagare som hade länge karriär bakom sig, eftersom till och med 19,9 % hade haft ett företag över 20 år. Bland respondenterna fanns det också nya företagare fast de var klart den minsta gruppen (6,1 %). När man grundar ett företag brukar det bli en livsstil för företagare, vilket fortsätter i flera år.

Figur 4. Arbetsåren som företagare.

Den sista frågan i denna kategori handlade om orsaker till att bli en företagare. Respondenterna fick värdera hur mycket följande faktorer påverkade att bli en företagare: frihet att påverka arbetstid och – uppgifter, sysselsätta sig själv, möjlighet för ekonomisk framgång, självförverkligande och sysselsättning av andra. Skalan var från ett till fyra, där ett betyder mycket, två lite, tre inte alls och fyra svårt att säga. Enligt givna värde räknades medeltal. Mest hade självförverkligande påverkat företagsamhet, eftersom medeltal för det var 1,27 (se tabell 2). Klart minst hade sysselsättning av andra påverkat, eftersom medeltal var 2,69.

Tabell 2. Inverkande faktorer till att bli en företagare.

Faktor	Medeltal (1=mycket, 2=lite, 3=inte alls, 4=svårt att säga)
Sysselsätta sig själv	1,45
Sysselsätta andra	2,69
Förverkliga sig själv	1,27
Möjlighet för ekonomisk framgång	1,82
Frihet att påverka arbetstid och -uppgifter	1,33

Analys:

När man betraktar kvinnor som företagare, är majoriteten av dem enligt resultaten över 45 år, vilket betyder att det finns betydligt färre unga företagare. Detta kan bero på att företagarna först har arbetat som anställda och på det viset skaffat erfarenhet från arbetslivet innan de blev företagare. När man grundar ett företag brukar det bli en livsstil, vilket märks på att de flesta företagare har över 10 års karriär som företagare bakom sig.

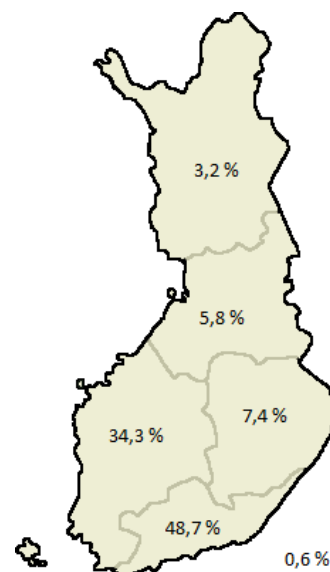
Kvinnoföretagare har god utbildning, eftersom över hälften av dem har någon högskoleexamen. Trots den höga utbildningen är kvinnor företagare mer på grund av möjligheten att förverkliga sig själv än för att uppnå ekonomisk framgång med sin företagsverksamhet eller sysselsätta andra. Kvinnor blir företagare för att få förverkliga sina idéer och få frihet att påverka sina arbetstider och arbetsuppgifter, vilket inte nödvändigtvis är möjligt på avlönat arbete.

Kvinnoföretagare är mest verksamma inom service, handel samt social- och hälsovård. Speciellt social- och hälsovård är traditionellt en kvinnodominerad bransch och därför är det överraskande att andelen företagare inom den här branschen inte är större. Orsaken kan vara att den offentliga sektorn har en dominerande roll inom de kvinnodominerade branscherna såsom just social- och hälsovård, vilket kunde förklara det låga antalet kvinnliga företagare inom denna sektor. Eftersom den offentliga sektorn är en stor sysselsättare för kvinnor, räcker kvinnorna inte till för företagsamhet. Enligt resultaten kan man också dra en slutsats att kvinnoföretagare sällan verkar inom mansdominerade branscher. Enligt Yle nyheter (Saarinen 2014), är det på grund av att kvinnor vanligen verkar inom service som det finns färre kvinnor i tillväxtföretag. Det kan bero på det att kvinnor söker sig färre till att studera sådana branscher. Eftersom startup-företag oftast uppstår utgående från någon teknisk uppfinning eller tekniskt program, kan det hända att kvinnor inte har kunskaper i området.

5.1.2 Företagsverksamhet

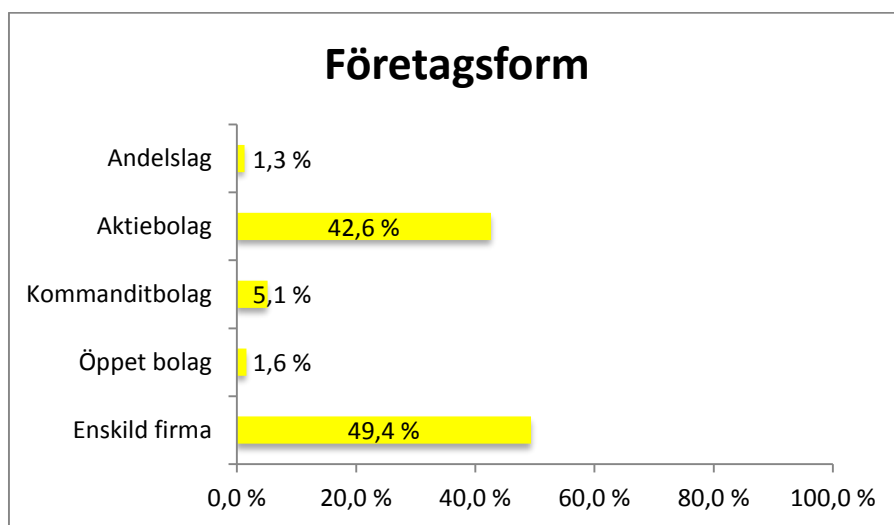
Syftet med den andra delen i undersökningen var att få veta mera om företagarens verksamhet, såsom företags läge, val av företagsform, omsättning och antalet anställda.

Undersökningen var landsomfattande, eftersom respondenterna var från olika län (se figur 5). Största delen av respondenterna kom från Södra Finland och minst från Lappland. Av respondenterna hade 0,6 % företagsverksamhet utomlands.

I Finland är de vanligaste företagsformerna enskild firma och aktiebolag. Den här undersökningen visade att bland kvinnoföretagare var de här företagsformerna också de populäraste (se figur 6). Av kvinnoföretagen var 49,4 % enskilda firmor och 42,6 % aktiebolag. Endast 1,3 % drev andelslag.

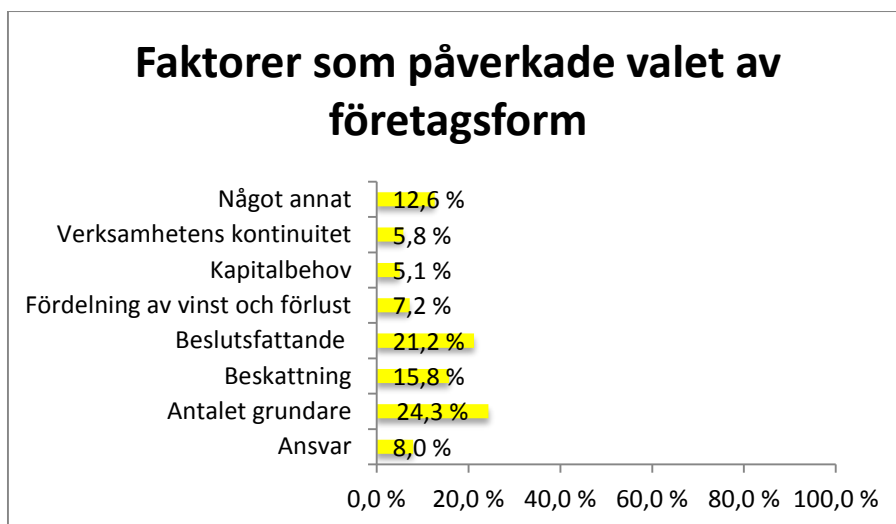
Figur 5. Företags läge.

Figur 6. Företagsformerna.

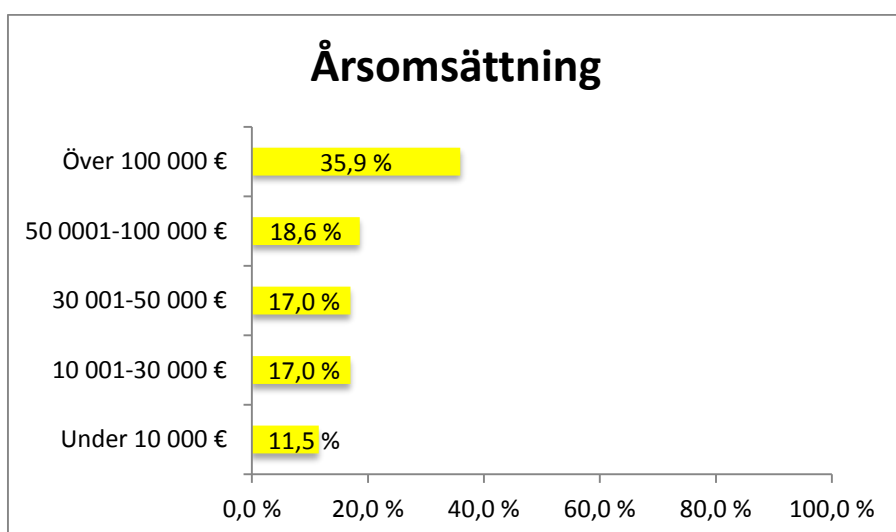
Eftersom olika faktorer påverkar valet av företagsform, fick företagarna frågan om vilka orsaker som påverkade deras val. Faktorer som företagare fick välja mellan var ansvar, antal grundare, beslutsfattande, beskattning, fördelning av vinst och förlust, kapitalbehov, verksamhetens kontinuitet eller en någon helt annan orsak. De flesta företagare valde sin företagsform på basis av antal personer som är med och grundar företaget, beslutsfattande

och beskattning (se figur 7). En annan faktor (12,6 %) som respondenterna fritt fick uppge, var bland annat att det var enkelt att grunda ett företag, och trovärdighet som företagare.

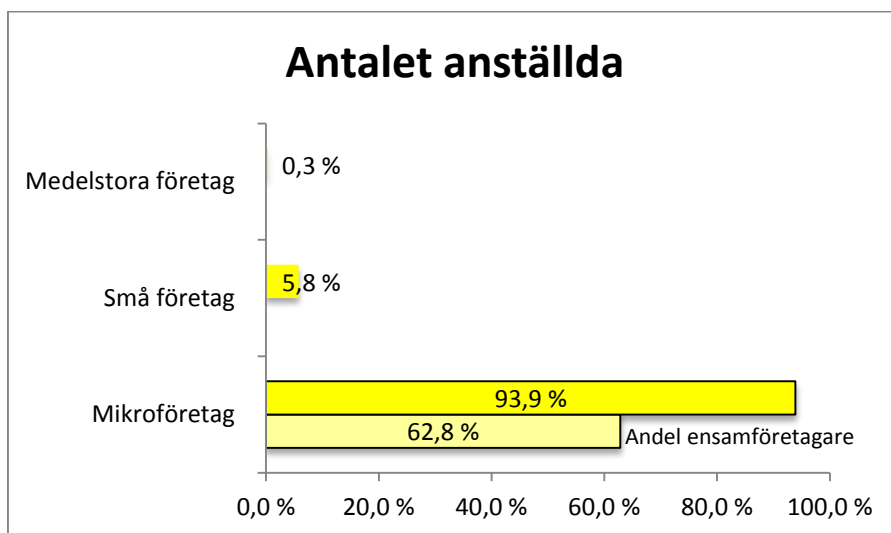
Figur 7. Påverkande faktorer att välja företagsform.

Syftet med frågor om omsättning och antal anställda var att ta reda på hur stora företag kvinnor bedriver. Hela 35,9 % av kvinnors företag hade förra året en omsättning på mera än 100 000 euro, vilket betyder att majoriteten hade en omsättning under 100 000 euro (se figur 8).

Figur 8. Årsomsättning i kvinnoföretag.

Största delen av respondenterna var verksamma ensamma, eftersom 62,8 % inte hade anställda (se figur 9). De övriga företagen hade från 1 till 120 anställda. Oftast hade företagare bara en eller två anställda. När de här företagen fördelades enligt mikroföretag, småföretag och medelstora företag, var nästan alla mikroföretag. Det fanns inget stort företag med i undersökningen.

Figur 9. Företagsstorlek enligt antalet anställda.

Analys:

Fastän kvinnoföretagare mest arbetar ensamma som ensamföretagare utan anställda, har många företag ändå en omsättning på över 100 000 euro. Faktorer som mest påverkade kvinnors val av lämplig företagsform var antalet grundare. Majoriteten av kvinnorna fungerar som enskild näringsidkare eller aktiebolag och en orsak till det är att de är enda företagsformerna som man kan grunda ensam. En annan orsak till att enskild firma används mest är att företagare själva vill ansvara för sin affärsverksamhet genom att själva fatta alla beslut i företaget.

Orsaken till det stora antalet ensamföretagare kan vara att företagare inte vill anställa andra utan förverkliga sig själv som ensamföretagare. Orsaken kan också vara att företagare nödvändigtvis inte har råd att anställa medarbetare på grund av höga kostnader. Att sysselsätta anställda orsakar betydliga kostnader för företag. Speciellt i kvinnodominerande branscher, där företagaren inte har andra möjligheter än att anställa kvinnor, kan

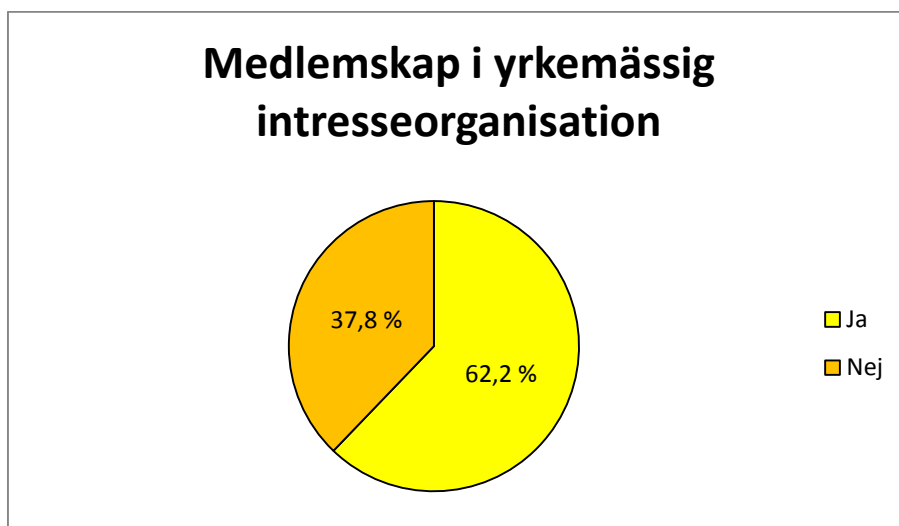
företagaren avstå från att anställa någon på grund av kostnader för föräldraskap och således försöker företagaren klara sig själv.

Ensamföretagande kvinnor expanderar ganska sällan sina företagsverksamheter. Det sägs ofta om kvinnoföretagare att de inte tar risker i företagslivet så som männen gör. Detta kan vara en orsak till att kvinnors företag förblir små och ännu färre kvinnoföretag expanderar till internationella marknader.

5.1.3 Företagsstöd

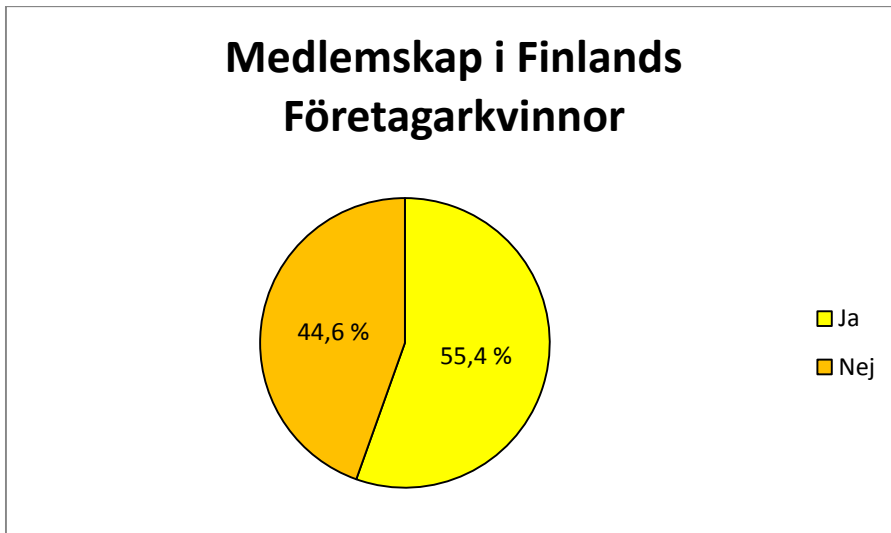
Frågorna i tredje delen av undersökningen behandlade medlemskap i olika intresseorganisationer och Finlands Företagarkvinnor. Dessutom utreddes det om företagare hade använt olika tjänster som finns tillgängliga för dem.

Respondenterna fick frågan om de hör till någon förening eller yrkesmässig intresseorganisation. Hela 62,2 % av respondenterna svarade Ja (se figur 10). Överlägset mest företagare var medlemmar i intresseorganisationer inom sin utbildning, sitt yrke eller sin bransch. Dessutom var många också medlemmar i Företagarna i Finland.

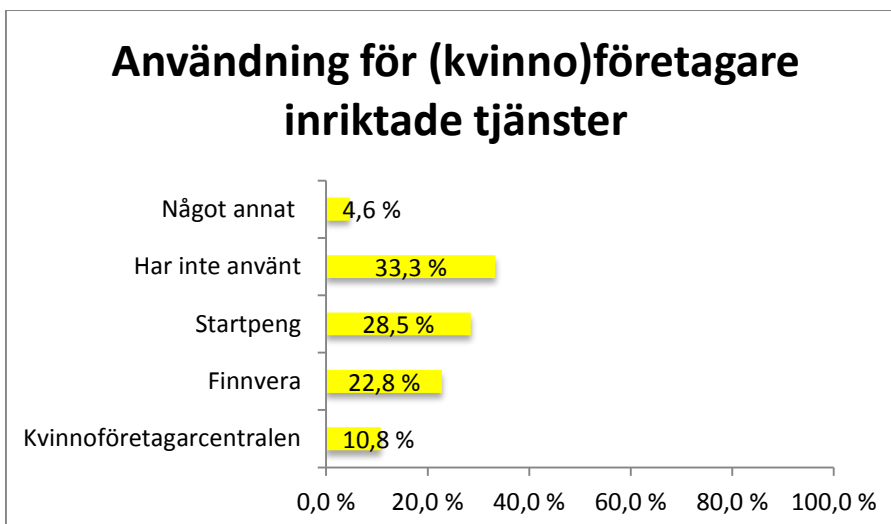
Figur 10. Medlemskap i intresseorganisation.

Företagarna fick även frågan om de är medlemmar i Finlands Företagarkvinnor. Över hälften av respondenter hörde till organisationen (se figur 11).

Figur 11. Medlemmar i Finlands Företagarkvinnor.

Eftersom det finns olika tjänster tillgängliga för företagare, tillfrågades företagarna om de hade använt Finnveras eller Kvinnoföretagarcentralens tjänster eller TE-byrås startpeng. 33,3 % hade inte använt någon av dessa tjänster (se figur 12). TE-byrås startpeng var överlägset mest utnyttjad, eftersom 28,5 % hade beviljats stödet. Finnveras finansiering hade också utnyttjats, eftersom 22,8 % hade använt organisationens tjänster. Andra motsvarande tjänster hade, 4,6 % använt. Dessa tjänster var bland annat Nyföretagarcentralen, Tekes och NTM-centralerna.

Figur 12. Användning för inriktade tjänster.

Analys:

Största delen av kvinnoföretagarna hör till någon yrkesmässig förening eller intresseorganisation. Det är positivt att så många anser intresseorganisationers verksamheter viktiga genom att vara medlemmar. Medlemskapet kan skapa en känsla av trygghet eftersom stöd och hjälp är tillgängliga och företagaren kan lita på att organisationen driver hennes intressen. Olika evenemang och möten hjälper till att skapa kontakter med människor, vilket är mycket viktigt i företagslivet.

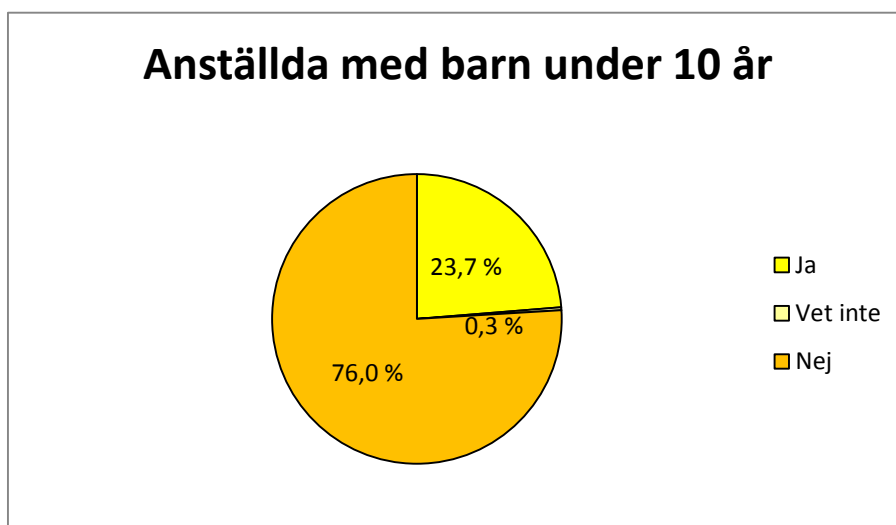
När kvinnor tillfrågades om användning av tillgängliga tjänster för företagare, hade de flesta utnyttjat ekonomisk hjälp för företagsverksamhet. Tyvärr var andelen företagare som inte hade använt tillgängliga tjänster den största. Alla företagare behöver inte nödvändigtvis främmande kapital vid sidan av sitt eget kapital, eftersom de inte har planerat att expandera sin företagsverksamhet och behovet av främmande finansiering inte är nödvändig då. Den låga andelen kan också berätta om att någon har försökt hitta stöd eller finansiering men inte lyckats. Orsaker till att startpengen inte har beviljats kan vara att olika kriterier eller förutsättningar inte har uppfyllts eller att det redan fanns många likadana företag i branschen eller på orten. Överraskande var att ett litet antal kvinnor hade utnyttjat Kvinnoföretagarcentralens tjänster, men orsaken kan vara att det finns många motsvarande rådgivningsorganisationer och webbtjänster tillgängliga för företagare.

5.1.4 Utmaningar

Den fjärde och sista delen i undersökningen var utmaningar förknippade med företagsverksamheten. Syftet med den här frågeställningen var att reda ut kvinnors åsikter om aktuella utmaningar, kostnader för föräldraledighet och mervärdesskatt.

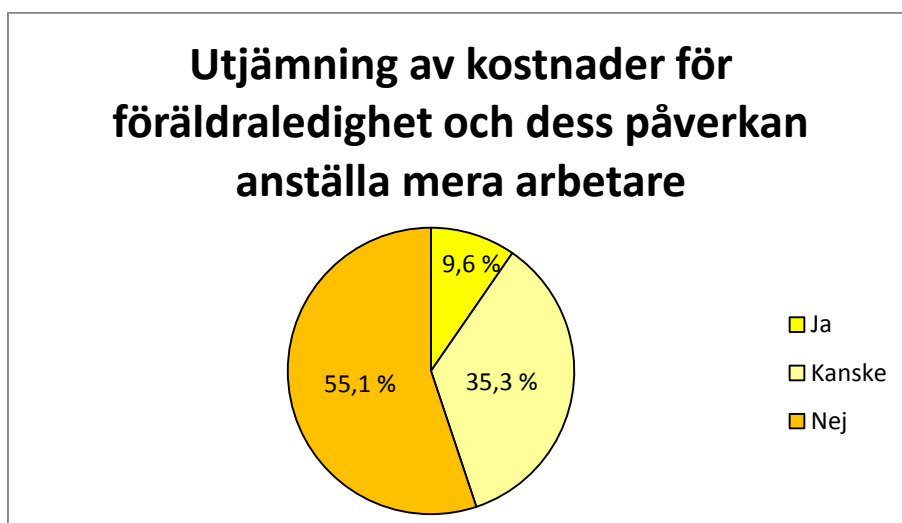
Eftersom det allmänt antas att största delen av företagarna understöder utjämning av kostnader för föräldraledighet, tillfrågades företagarna inte om de understöder det eller inte. Istället tillfrågades respondenterna ifall de skulle anställa mera arbetstagare om kostnaderna för föräldraledighet utjämnades. Dessutom utreddes det för hur många som kostnaderna för föräldraledigheten orsakar problem, det vill säga hur många företagare som har anställda som har barn under 10 år.

Majoritet hade inte arbetare som har under 10-åriga barn (se figur 13). 23,7 % av respondenter hade och 0,3 % visste inte.

Figur 13. Anställda med barn under 10 år.

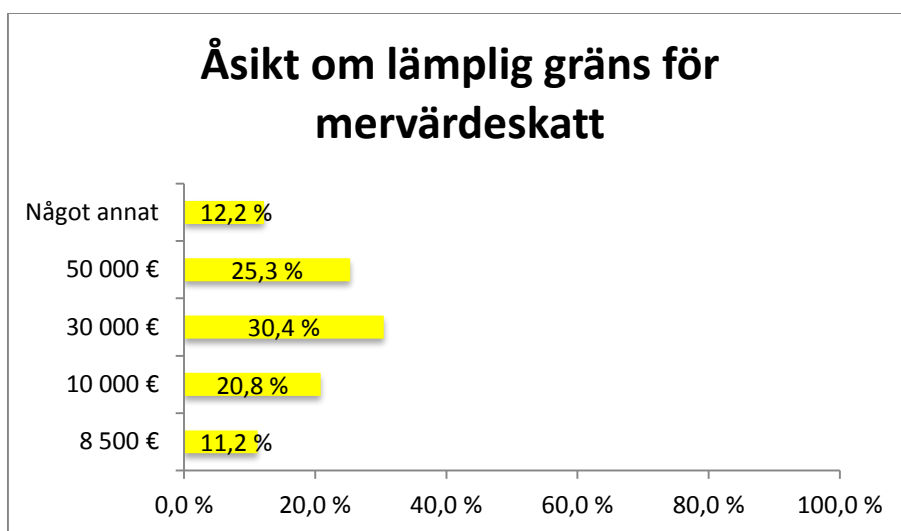
Om kostnaderna för föräldraledigheten utjämnades, skulle bara 9,6 % av respondenter anställa nya medarbetare (se figur 14). Över hälften av respondenter skulle inte anställa.

Figur 14. Utjämnning av kostnader för föräldraledighet.

En lämplig gräns för mervärdesskatten har diskuterat mycket under senare år. Eftersom temat är aktuellt, tillfrågades företagare också om deras åsikt om en lämplig gräns för

mervärdesskatten. Svartalternativ fördelade enligt nuvarande gräns, den europeiska genomsnittsnivån och andra förslag som förekommit. 30 000 euro, som är genomsnittsnivån i Europa, skulle vara den lämpligaste gränsen för mervärdesskatten enligt majoriteten (30,4 %) av respondenterna (se figur 15). Den största delen av respondenterna stödde en höjning av gränsen, eftersom över hälften svarade en annan gräns än nuvarande 8 500 euro. Svartalternativ ”något annat” svarade 12,2 %, varav många föreslog som gräns 100 000 euro. Dessutom svarade några att de inte kan ta ställning eller är inte mervärdeskatteskyldiga.

Figur 15. En lämplig gräns för mervärdesskatt.

Syftet med den sista frågan var att reda ut om företagarna av någon orsak har övervägt att avsluta sin företagsverksamhet någon gång. De som hade övervägt, hade en möjlighet att ange en orsak varför. Majoriteten (61,2 %) hade inte övervägt att avsluta (se figur 16). Ändå svarade nästan 40 % Ja, vilket var ganska stor andel. De största orsakerna till att respondenter hade övervägt att sluta var ekonomiska svårigheter såsom höga kostnader, beskattning och låga inkomster, bristande välmående och trötthet, långa arbetsdagar och nära till pensionering.

Figur 16. Tanken att avsluta egen företagsverksamhet.

Analys:

En lämplig gräns för mervärdesskatten och kostnader för föräldraledigheten har diskuterats mycket under senare år, därför beaktades dessa teman i undersökningen. Över hälften har inte anställda med barn under 10 år, eftersom majoriteten inte ens har anställda. Detta betyder att frågan inte har varit aktuell för många företagare. När respondenterna tillfrågades om utjämning av kostnaderna för föräldraledigheten, var det överraskande att över 50 % ändå inte var villiga att anställa. Att anställa nya arbetstagare skapar olika kostnader för företaget och om kostnader för föräldraledigheten således utjämnades, skulle det bara till en del påverka kostnaderna. Fastän det är fråga om en stor kostnad för företaget, kan alla andra obligatoriska lönekostnader fortfarande kännas för stora, vilket kan leda till att företagare är ovilliga att anställa.

Enligt resultaten kan man säga att största delen av företagarna stöder höjningen av nuvarande gräns för mervärdesskatten. Största delen hade nämligen valt någon annan skattegräns som lämplig skattegräns än nuvarande 8 500 euro. Majoritet anser att en lämplig gräns för mervärdesskatten skulle vara 30 000 euro vilket motsvarar en europeisk genomsnittsnivå. Nuvarande nedre gränsen för mervärdesskatten kommer att ändras från 8 500 euro till 10 000 euro i början av 2016 i enlighet med riksdagens beslut. Knappt 12 % av respondenterna har en årsomsättning under 10 000 euro och med andra ord kommer änd-

ringen att påverka bara en liten andel respondenter. När gränsen för skattelättnader kommer att stiga till 30 000 euro, möjliggör det skattelättnader för ett lite större antal företag. Ändringarna sker i rätt riktning, men påverkar bara de allra minsta företagen.

Om nedre gränsen för mervärdesskatt i stället höjdes till europeisk genomsnittsnivå, skulle effekten vara större, eftersom nästan 30 % av företagen har en omsättning under 30 000 euro. Höjning till 50 000 euro skulle redan påverka nästan hälften av företagen. Eftersom höjningen av den nedre gränsen för mervärdeskatten har sina egna fördelar och nackdelar, har frågan orsakat mycket diskussion. Höjningen kunde hjälpa mikroföretagare att klara sig bättre på den inkomst som företaget får, men höjningen kunde påverka företag också negativt exempelvis genom att skapa ojämlikhet mellan företag och mellan konkurrenter.

Företagsverksamhet medför olika risker och utmaningar som företagaren måste kämpa med. Någon gång kan de här olika riskerna och utmaningarna bli för stora för företagaren som måste stanna upp och fundera om det är lönsamt att fortsätta företagsverksamheten. Därför tillfrågades företagarna, hur många av dem som har övervägt att avsluta sin företagsverksamhet på grund av någon specifik orsak. Nästan 40 %, varav majoriteten är ensamföretagare, hade övervägt att avsluta sin företagsverksamhet. Det relativt stora antalet berättar speciellt om ensamföretagarnas bekymmersamma situation. Resultaten visar att olika ekonomiska orsaker kändes mest utmanande och speciellt höga kostnader och låga inkomster jämfört med antalet utförda arbetstimmar har besvärat företagare. När arbetsveckorna blir långa och företagare jobbar ensamma utan anställda, är risken stor att företagarens eget välmående äventyras.

6 AVSLUTNING

Den här undersökningen koncentrerade sig på kvinnors företagsamhet i Finland. Jag försökte att utreda olika särdrag som kännetecknar kvinnors företagsamhet, hur kvinnors företagsamhet stöds och vilka utmaningar kvinnoföretagare möter. Jag använde en kvantitativ forskningsmetod och genomförde undersökningen med en enkätundersökning. Undersökningen nådde sammanlagt 312 företagare runtom i landet, ett resultat som jag är väldigt nöjd över.

Slutsatserna är att kvinnors företagsverksamhet huvudsakligen sker i mikroföretag. Problemet är att kvinnor ganska sällan expanderar sin företagsverksamhet utan hellre verkar som ensamföretagare. Dessutom belastar olika ekonomiska utmaningar företagen. För att kunna främja kvinnlig företagsamhet, borde man hitta olika vägar att stöda både existerande företag och sporra fler kvinnor att bli företagare.

Det var väldigt intressant att forska i ämnet och jag lärde mig olika saker som hänför sig till företagsverksamhet. Eftersom företagsamhet har intresserat mig länge, gav undersökningen en möjlighet att fördjupa mig bättre i företagslivet. Jag är nöjd med resultatet och överraskad av undersökningens omfattning. Jag vill således tacka alla som deltog i undersökningen och gjorde det möjligt för mig att genomföra den.

KÄLLOR

- Bell, Emma & Bryman, Alan. 2005, *Företagsekonomiska forskningsmetoder*, 1 uppl., Malmö: Liber Ekonomi, 621s.
- Berndtson, Taru. 2014, *Kela korvaa perhevapaiden kuluja työnantajalle*. Tillgänglig: <http://www.yhteenveto.fi/yhteenveto/artikkelit/2014/2/kela-korvaa-perhevapaiden-kuluja-tyonantajalle> Hämtad 29.11.2015
- Danske Bank. 2010, *Yrittäjä tekee päivää pidempää työviikkoa*, publicerad 19.1.2010. Tillgänglig: https://www.danskebank.fi/fi-fi/tietoa-danske-bankista/media/Tiedotteet/Pages/20100119_Yrittaja_tutkimus.aspx Hämtad 29.11.2015
- Finlands Företagarkvinnor. *Höjd nedre gräns för momsskyldig*. Tillgänglig: <http://www.yrittajanaiset.fi/index.php?k=9560> Hämtad 13.10.2015
- Finnvera. *Finnveralån*. Tillgänglig: <https://www.finnvera.fi/swe/Produkter-FAQ/Laan/Finnveralaan> Hämtad 8.11.2015
- FPA. 2015a, *Dagpenning för företagare för självrisktiden*. Tillgänglig: <http://www.kela.fi/web/sv/fopl-och-lfopl-forsakrade> Hämtad 29.11.2015
- FPA. 2015b, *Sjukpenning till arbetsgivaren*. Tillgänglig: <http://www.kela.fi/web/sv/sjuk-dagpenning> Hämtad 29.11.2015
- Företagarna i Finland. 2013, *Företagarna i Finland – för de små- och medelstora företagens och företagarnas sak*. Tillgänglig: <http://www.yrittajat.fi/sv-FI/foretagarnaifinland/foretagarnaifinland/> Hämtad 8.11.2015
- Företagarna i Finland. 2015a, *Företagande i Finland*. Tillgänglig: <http://www.yrittajat.fi/sv-FI/foretagarnaifinland/foretagandeifinland/> Hämtad 12.2.2015
- Företagarna i Finland. 2015b, *Finlands största och mest inflytelserika näringslivsorganisation*. Tillgänglig: http://www.yrittajat.fi/File/26dc82ca-5216-4822-96b0-4474e7892b0b/FiF_esittely_2015.pdf Hämtad 29.11.2015
- FöretagsFinland. *Företagsstorlek*. Tillgänglig: <http://www.yrityssuomi.fi/sv/yrityksen-koko> Hämtad 29.11.2014
- FöretagsFinland a. *Företagsform*. Tillgänglig: <https://www.yrityssuomi.fi/sv/yritysmuodot> Hämtad 18.11.2015
- FöretagsFinland b. *Information om webbplatsen*. Tillgänglig: <https://www.yrityssuomi.fi/sv/tietoa-palvelusta> Hämtad 27.11.2015
- FöretagsFinland c. *Arbetsgivarens lönekostnader*. Tillgänglig: <https://www.yrityssuomi.fi/sv/tyonantajan-palkkakustannukset> Hämtad 22.11.2015
- Holopainen, Tuulikki. 2012, *Starta eget företag*, 14 uppl., Jyväskylä: Bookwell Oy, 303s.

- Jyrävä, Mika. 2013, *Naisyrittäjälaina historiaan tasa-arvon nimissä*, Yle, publicerad 8.3.2013. Tillgänglig: http://yle.fi/uutiset/naisyrittajalaina_historiaan_tasa-arvon_nimissa/6528719 Hämtad 13.10
- Kaarenoja, Vappu. 2013, *Vauva maksaa työnantajalle tuhansia euroja*, Taloussanomat, publicerad 11.9.2009. Tillgänglig: <http://www.taloussanomat.fi/tyomarkkinat/2009/09/11/vauva-maksaa-tyonantajalle-tuhansia-euroja/200919865/12> Hämtad 13.10.2015
- Kauppalehti. 2014, *Yrittäjällä 500 euroa palkansaajaa pienempi eläke*, publicerad 8.3.2014. Tillgänglig: <http://www.kauppalehti.fi/uutiset/yrittajalla-500-euroa-palkansaajaa-pienempi-elake/CWtFyrgj> Hämtad 8.10.2015
- Kauppalehti. 2015, *Alv-alaraja jakaa mielipiteitä*, publicerad 2.5.2015. Tillgänglig: <http://www.kauppalehti.fi/uutiset/alv-alaraja-jakaa-mielipiteita/E7WunnPt> Hämtad 13.10.2015
- Kokko, Outi. 2009, *Yrittäjä putosi köyhyysrajalle*, Taloussanomat, publicerad 11.9.2009. Tillgänglig: <http://www.taloussanomat.fi/yrittaja/2009/09/11/yrittaja-putosi-koyhyysrajalle/200919705/137> Hämtad 29.11.2015
- Lag om pension för företagare 22.12.2006/1272. Tillgänglig: Finlex: <http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2006/20061272> Hämtad 8.11.2015
- Latva-Mantila, Pirjo. 2015, *YEL-maksuissa pihistely on vääränlaista säästämistä*, Pohjalainen Yrittäjä, publicerad 18.9.2015. Tillgänglig: <http://www.pohjalainenyrittaja.fi/etusivu/421469.html> Hämtad 29.11.2015
- Massinen, Tuomas. 2012, *Hiusalan alv-korotus nosti tuntuvasti kampaamohintoja*, Länsiväylä, publicerad 4.1.2012. Tillgänglig: <http://www.lansivayla.fi/artikkeli/87679-hiusalan-alv-korotus-nosti-tuntuvasti-kampaamohintoja> Hämtad 13.10.2015
- Naisyrittäjyyskeskus. Tillgänglig: <http://www.nyek.fi/naisyrittajyyskeskus/liity-jaseneksi> Hämtad 29.11.2015
- Nieminen, Martta. 2015, *Hallituksen kovat toimet: vuosiloma lyhenee, ylityökorvaukset pienenevät*, Helsingin Sanomat, publicerad 8.9.2015. Tillgänglig: <http://www.hs.fi/politiikka/a1441698040077> Hämtad 9.9.2015
- NTM. 2015, *Finansiering av företag*. Tillgänglig: <https://www.ely-keskus.fi/sv/web/ely/yritysrahoitus#.VkhzY78pr6s> Hämtad 8.11.2015
- Nyföretagarcentralerna. 2015, *Guiden Bli företagare i Finland*. Tillgänglig: http://www.uusyrittajakeskus.fi/sites/default/files/Opas_ruotsi_2015_web.pdf Hämtad 20.11.2015
- Pensionsskyddscentralen. 2015, *Företagarens försäkring grundar sig på FöPL-arbetsinkomsten*, publicerad 30.1.2015. Tillgänglig: <http://www.etk.fi/sve/service/f%C3%B6pl-f%C3%B6retagare/1290/f%C3%B6pl-f%C3%B6retagare> Hämtad 8.11.2015

- Pöntinen, Anu. 2015. *Näistä syistä emme palkkaa, vaikka tarvetta olisi – Företagarna kertovat*, Yle, publicerad 16.9.2015. Tillgänglig: <http://yle.fi/uutiset/naista-syista-emme-palkkaa-vaikka-tarvetta-olisi-yrittajat-kertovat/8306788> Hämtad 21.11.2015
- Saarenpää, Antti. 2015, *Starttirahatilanne on tänä vuonna ennätysellisen huono*, Yle, publicerad 23.6.2015. Tillgänglig: <http://yle.fi/uutiset/starttirahatilanne-on-tana-vuonna-ennatysellisen-huono/8095778> Hämtad 8.11.2015
- Saarinen, Juhani. 2014, *Vain joka kymmenes startup-yrittäjä on nainen*, Yle, publicerad 7.8.2014. Tillgänglig: <http://www.hs.fi/talous/a1407302186053> Hämtad 8.11.2015
- Skatt.fi. 2011, *Lättnad som ansluter sig till moms skyldighetens nedre gräns*. Tillgänglig: https://www.vero.fi/sv-FI/Foretags_och_samfundskunder/Jordbruksidkare_och_skogsagare/Momsbeskattning/Lattnad_som_ansluter_sig_till_moms-skyldi%2814775%29 Hämtad 8.11.2015
- Skatt.fi. 2015, *Momsbeskattning*. Tillgänglig: https://www.vero.fi/sv-FI/Foretags_och_samfundskunder/Aktiebolag_och_andelslag/Momsbeskattning Hämtad 15.2.2015
- Statistikcentralen. 2013. Tillgänglig: http://www.stat.fi/tup/suoluk/suoluk_yritykset_sv.html#nyaochnedlagda Hämtad 25.11.2015
- Statistikcentralen. 2015, *Antalet nya företag minskade med fem procent jämfört året innan*, publicerad 29.10.2015. Tillgänglig: http://www.stat.fi/til/aly/2014/aly_2014_2015-10-29_tie_001_sv.html Hämtad 15.11.2015
- Suomen Yrittäjänaiset a. *Tavoitteet ja toiminta*. Tillgänglig: <http://www.yrittajanaiset.fi/index.php?k=3408> Hämtad 13.10.2015
- Suomen Yrittäjänaiset b. *Vaikuttamistyö*. Tillgänglig: <http://www.yrittajanaiset.fi/index.php?k=3443> Hämtad 13.10.2015
- Suomen Yrittäjänaiset c. *Yrittäjänaisen jäsen*. Tillgänglig: <http://www.yrittajanaiset.fi/index.php?k=5426> Hämtad 13.10.2015
- Suomen Yrittäjänaiset d. *Perhevapaakustannukset*. Tillgänglig: <http://www.yrittajanaiset.fi/index.php?k=4111> Hämtad 29.11.2015
- Suomen Yrittäjät. *Yksinyrittäjäohjelma 2011-2015*. Tillgänglig: <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/suomenyrittajat/tavoiteohjelmat/yksinyrittajaohjelma-2011-2015/> Hämtad 22.10.2015
- Suomen Yrittäjät. 2014, *Franchising yrittäjyyden mallina*. Tillgänglig: <http://www.yrittajat.fi/minustakoyrittaja/franchising/> Hämtad 16.11.2015

- Suomen Yrittäjät. 2015, *Työnantajamaksut*. Tillgänglig: <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/tyonantajanabc/tyonantajamaksut/> Hämtad 29.11.2015
- Tammelin, Lotta. 2015, Alv-laki meni uusiksi – nämä Företagarna kiittävät, Företagarna, publicerad 13.3.2015. Tillgänglig: <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/uutisarkisto/a/uutisarkisto/alv-laki-meni-uusiksi-nama-yrittajat-kiittavat> Hämtad 13.10.2015
- Tekes. Tillgänglig: <http://www.tekes.fi/sv/finansiering/finansiering-for-utvecklingsprojekt-for-foretag/> Hämtad 13.10.2015
- TEM. 2010, *MoniNainen ja Uudistuva Naisyrittäjyys – Naisyrittäjyyden edistämistyöryhmän loppuraportti*, Työ- ja elinkeinoministeriö, Helsinki: Edita Publishing Ab, 104 s.
- TE-tjänster. 2015a, *Utbilda dig till företagare*. Tillgänglig: http://www.te-tjanster.fi/te/sv/arbetsgivare/foretagare/blivande_foretagare/utbilda_dig_till_foretagare/index.html Hämtad 8.11.2015
- TE-tjänster. 2015b, *Startpeng – ett stöd för en blivande företagare*. Tillgänglig: http://www.te-tjanster.fi/te/sv/arbetsgivare/foretagare/blivande_foretagare/startpeng/index.html Hämtad 8.11.2015
- Veritas. *FöPL-försäkring*. Tillgänglig: <https://www.veritas.fi/sv/foretagare/fopl-forsakring> Hämtad 8.11.2015

BILAGA 1. Frågeformulär

NAISYRITTÄJYYS SUOMESSA

Tämä kyselytutkimus on osa Arcada-ammattikorkeakoulussa suoritettavaa opinnäyte-työtä. Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää naisyrittäjyyden tilannetta Suomessa tänä päivänä. Lisäksi tutkimuksessa perehdytään, miten naisyrittäjyyttä tuetaan ja mitä haas-teita naisyrittäjyyteen kohdistuu. Kyselyyn annetut vastaukset ovat täysin nimettömiä ja niitä käytetään ainoastaan tutkimustyötä varten.

YLEISTÄ YRITTÄJYYDESTÄ

1. Ikä

- Alle 25v
- 26-35v
- 36-45v
- 46-55v
- yli 56v

2. Koulutus

- Peruskoulu
- Ammattikoulu
- Lukio
- Ammattikorkeakoulu
- Yliopisto
- Jokin muu, mikä? _____

3. Toimiala

- Henkilökohtaiset palvelut
- Liike-elämän palvelut
- Kauppa
- Terveys- ja sosiaalipalvelut
- Majoitus- ja ravitsemistoiminta
- Kiinteistöpalvelut ja siivous
- Rakentaminen

- Koulutus
- Kuljetus
- Jokin muu, mikä? _____

4. Kauan olet toiminut yrittäjänä?

- Alle vuoden
- 2-5 vuotta
- 6-10 vuotta
- 11-20 vuotta
- yli 21 vuotta

5. Arvioi asteikolla 1-4, kuinka paljon seuraavat asiat vaikuttivat päätökseesi ryhtyä yrittäjäksi.

1= Paljon 2= Jonkin verran 3= Ei lainkaan 4= En osaa sanoa

Itsesi työllistäminen	1	2	3	4
Muiden työllistäminen	1	2	3	4
Vapaus vaikuttaa työaikoihin ja työtehtäviin	1	2	3	4
Itsesi toteuttaminen	1	2	3	4
Mahdollisuus taloudelliseen menestymiseen	1	2	3	4

YLEISTÄ YRITYSTOIMINNASTA

6. Yrityksesi sijainti (paikkakunta)

_____

7. Yritysmuoto

- Toiminimi
- Avoin yhtiö
- Kommandiittiyhtiö
- Osakeyhtiö
- Osuuskunta

8. Mikä tai mitkä seuraavista syistä vaikuttivat yritysmuotosi valintaan?

- Perustajien lukumäärä
- Pääoman tarve
- Päätöksenteon joustavuus
- Toiminnan jatkuvuus
- Vastuun jakautuminen
- Verotus
- Voiton ja tappioiden jakaminen
- Jokin muu, mikä? _____

9. Yrityksesi liikevaihto (vuonna 2014)

- Alle 10 000 €
- 10 001-30 000 €
- 30 001- 50 000 €
- 50 001- 100 000 €
- Yli 100 000 €

10. Palkattujen työntekijöiden määrä tällä hetkellä

_____

NAISYRITTÄJYYDEN TUKEMINEN

11. Kuulutko johonkin ammatilliseen etujärjestöön tai yhdistykseen?

- Kyllä, mihin? _____
- En

12. Oletko Suomen Yrittäjänäisten jäsen?

- Kyllä
- En

13. Oletko käyttänyt jotakin seuraavista (nais)yrittäjille tarkoitetuista palveluista?

- Naisyrittäjäyyskeskus
- Finnvera
- TE-keskuksen starttiraha
- Jokin muu vastaava, mikä? _____
- En ole käyttänyt

NAISYRITTÄJYYDEN HAASTEET

14. Onko yrityksessäsi työntekijöitä, joilla on alle 10-vuotiaita lapsia?

- Kyllä
- Ei
- En tiedä

15. Jos vanhemmuuden kustannukset tasattaisiin, palkkaisitko tämän seurauksena lisää työntekijöitä?

- Kyllä
- Ehkä
- En

16. Mikä olisi mielestäsi sopiva alv-raja?

- 8 500 €
- 10 000 €
- 30 000 €
- 50 000 €
- Jokin muu, mikä? _____

17. Oletko jossain vaiheessa harkinnut yritystoimintasi lopettamista?

- Kyllä, miksi? _____
- En

KIITOS VASTAUKSESTASI JA MENESTYSTÄ YRITYSTOIMINTAASI.